

Alāfua Faatulaga o Galuega Fai – Alagā’oa mo Aiga

O a Alāfua Faatulaga o Galuega Fai?

O Alāfua Faatulaga o Galuega Fai (Practice Framework Standards) e faatulaga ai alāfua o faatinoga a tagata galulue o le DCJ i a latou galuega fai faatasi ma tamaiti, o latou aiga, ma komiuniti. A iai ni au fesili poo se manatu toe faapa’i mai e uiga i lou auai ia faatinoga ma Alāfua, talanoa i lau galue mataupu, pe talosaga e te fia talanoa i le Pule Faafoe Casework.

O a mea e te faatalitalia mai ia i matou:

Alāfua 1: Faatino aiā tatau o tamaiti ma fanau talavou

Matou te faamautinoaina ua faatinoina aia tatau o tamaiti, faaauai i latou i faai’uga e uiga i o latou olaga ma tali vave ma faamaoni i ni a latou fesili.

Alāfua 2: Faatinoga masani faaleaganuu e saogalemu i komiuniti Apoliki

O le a ta’ita’i i matou e tamaiti Apoliki, o latou aiga ma komiuniti, e lagolagoina tamaiti ia faatumau fesoota’iga ma le aganuu, aiga ma le malo.

Alāfua 3: Faatinoga masani faaleaganuu e saogalemu i komiuniti eseese

O le a a’oa’oina i matou ma faaloalo i le aganuu ma le gagana e tautala ai tamaiti ma o latou aiga. O le a matou faalogologo i le uiga o le aganuu i tamaiti ma le ala latou te fia olaina ai.

Alāfua 4: Tusitusi ma talanoa ma tamaiti ma aiga

O le a matou faaloalo, faia mea tonu ma le lē faaitu’au ma faamaoni pe a matou talanoa atu ma tusitusi e uiga i tamaiti ma o latou aiga.

Alāfua 5: Faafaileleina o se lagona mautu i le olaga atoa o le tamaitiiti

Matou te faalogologo i tamaiti ma talavou e uiga i tagata e fia mafuta i ai, ma nisi e lē fia mafuta i ai. Matou te galulue ia faatumau le fesoota’iga ma tagata latou te talitonuina ma e mafai ona tausia latou ia saogalemu.

Alāfua 6: Iloiloina o le tagata atoa

E matala pea ma fetuuna’i o matou manatu ma galulue faatasi ma tamaiti, ma tagata e alolofa ia i latou, ina ia matou iloa o latou malosiaga ma faatupu suiga e tumau ai lo latou saogalemu.

Alāfua 7: Toe mānatu i faitioga e toe faasili ai le lelei o taunuuga

O le a matou manatunatu ma toe lu’i a matou amioga, ma talitonuga, ina ia malamalama ai i le ala e mafai ai ona aafia isi ina ia faia mea tonu ma talia le iai o ni suiga.

Alāfua 8: Fauina o mafutaga e lagolagoina suiga

O le a matou atiina’e ni mafutaga ma matua ma komiuniti e faatupu ai suiga e tumau ai le saogalemu o tamaiti. O le iai taimi matou te faamasani ai ia iloaitino tamaiti ma talavou ma o latou aiga ma komiuniti ma fesoasoani i le fausia o ni mafutaga e olaola manuia.

Afai e te le malamalama i upu o loo faaogaina i leni pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Alāfua 9: A'oa'oina mai faitioga

O le a matou fesili i tamaiti, aiga ma tausī fanau mo ni manatu toe faapa'i mai, faalogologo, ma galuea'iina loa. Afai matou te le galulue i se manatu toe faapa'i mai, matou te faamalamalamaina le mafuaaga ma saili nisi ala e a'oa'oina ai matou.

Alāfua 10: Galulue faatasi pei o se 'au e si'omia le tamaitiiti

Matou te faatāuaina mafutaga ua iai a tamaiti ma talavou, ma matou galulue ma nisi e alolofa ma amana'ia i latou.

Alāfua 11: Faata'ita'iga o faatinoga masani e aoga

O le a tuuina atu e o matou tā'ita'i se faata'ita'iga lelei mo e galulue, a'oa'o ma lagolagosua ia faia galuega lelei mo tamaiti, talavou ma aiga ina ia faaaloalo i o latou aia tatau.

Pepa Autū e tā'iala ai la tatou galuega

Matou te faaaogaina tulafono ma aiaiga e tā'iala i lo matou galulue faatasi ma tamaiti ma aiga.

Ala e toe faapa'i ai

E iai lou aia tatau e aumai ai manatu toe faapa'i pe fai se faaseā.

Lagolago Tau Gagana

Faitau e uiga i Alāfua o Galuega Fai i isi gagana

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i leni pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Alāfua 1: Galuea'iina o aia tatau o tamaiti ma talavou

Matou te:

- faia ma le faaaloalo tamaiti ma talavou
- talanoa i tamaiti ma talavou e uiga i o latou aia tatau i se ala e malamalama ai
- fesoasoani ia latou iloa o latou malosiaga, talia i latou e pei ona iai, ma ia matou agaalofa
- galulue ia malamalama i mea o loo tutupu i o latou olaga ma mafuaaga o lo latou tali atu e pei ona latou faia
- faamaoni i tamaiti ma talavou ia malamalama e uiga ia matou faatinoga o loo faia
- faaaui i latou i faai'uga e uiga i o latou olaga ma faailoa i ai mafuaaga o faai'uga ua faia
- faailoa i tamaiti ma talavou faamatalaga patino e uiga ia i latou e faasoa atu i isi ma le mafuaaga e faasoa ai
- tautala mo tamaiti ma talavou pe a latou mana'omia ona matou faia faapea
- a'oa'oina mai ia i latou e uiga i o latou olaga, mafutaga, aganuu, manulauti, ma le auala latou te fia galulue faatasi ai ma matou
- fesili i tamaiti ma talavou e aumai ni manatu toe faapa'i mai e uiga i lo matou galulue faatasi ma i latou, faalogologo, ma fai le mea sili ona matou mafai mo latou

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

Alāfua 2: Faatinoga masani faaleaganuu e saogalemu i komiuniti Apoliki

Matou te:

- faatalanoaina faatasi ma se sui galue o Apoliki ia faamautinoa lo matou manatunatu i le aganuu i taimi uma o le galuega i le mataupu
- faaaloalo ma a’oa’o e uiga i aganuu Apoliki, ma le ala aupito sili e galulue ai ma aiga ma komiuniti Apoliki
- iloa manino ma faaaloalo i tagata o le lotoifale faaleatunuu e ona ma tausia le laueleele
- vaai ma iloa ma tali atu i tulaga na oo i ai le komiuniti i le tuana’i ma taimi nei
- vaai ma iloa le lē amiotonu na tutupu ona o le pule faakolone ma le aveesea faamalosi o tamaiti Apoliki, ma o loo faaaauu pea le aafia ai o tagata Apoliki
- talanoa i aiga ina ia malamalama i le olaina o le aganuu i o latou aiga ma le komiuniti, ma ala e fesoota’i ai i aiga, komiuniti, aganuu ma le Malo
- talanoa i aiga, ia le na’o se tasi se talanoaga, ia malamalama ai i la latou aganuu
- malamalama pe afai e le fia talanoa mai aiga e uiga i lo latou faasinomaga ma le aganuu
- faaauai aiga, nisi e tau i ai, komiuniti, ma faalapotopotoga i olaga o tamaiti ma faai’uga e uiga ia i latou
- faaaoga **taualumaga o faai’uga e ta’ita’i e aiga faaApoliki**
- tusitusi ma faalogo i manatu o tagata ta’itoatasi
- vaai i malosiaga i tamaiti ta’itasi, aiga ma komiuniti, faaaoga ia mea e fausia ai le saogalemu, sootaga ma le lagona auai o tamaiti
- fesili i aiga, nisi e tau i ai, ma komiuniti e uiga i auala e tausi ai le saogalemu o tamaiti ma fesoasoani ia tupu olaola, ona galulue lea aga’i i manatu ia
- ia mautinoa ua sa’o ona matou iloa pe a oo ina tusitusia le aganuu a le tamaitiiti, aiga potopoto, faailoga faatāuaina faapitoa, gagana, ma tagata o loo i le li’o o lona auai
- mafaufau i le nofoaga e lagona ai e le tamaitiiti lona taulia ma maua ai le alofa – ae le na’o se nofoaga e mau ai

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

- galulue ma tamaiti Apoliki o loo tausia – ma e latou te alolofa i ai, ia faamautinoa ua teuteuina lata mai nei a latou **fuafuaga lagolago faaleaganuu** ma **galuega o tala o le olaga** e faatumau ai le sootaga ia latou aganuu i aso ta’itasi
- mafaufau i le tata’i o o matou manatu ma amioga e a matou lava aganuu. O le a matou mata’i pe iai ni o matou manatu poo ni talitonuga e ono aafia ai le faia o le mea tatau

O le faauigaina o le...

Cultural support plans: O le **fuafuaga lagolago faaleaganuu** e tatau ona fai e le DCJ o se tasi o vaega o le Fuafuaga o Tausiga a le Faamasinoga Tau Tamaiti (Care Plan) pe afai o le tamaitiiti o tausia i fafo-o-le-aiga o se Apoliki, Tagata o le Motu o Torise pe mai se isi malo poo se tagata sulufa’i. E tatau ona faia mo le tamaitiiti e toatasi ma ia iai faamatalaga e uiga i le faataunuuga o mana’oga tau aganuu ma mea e fiafia i ai a’o iai i le tausiga. E tatau i tagata galulue ona tusi faatasi ia fuafuaga ma tamaiti, aiga ma le komiuniti.

Life story work: O le **galuega o le tala o le olaga** o le fesoasoani e avatu e le DCJ i tamaiti o loo tausia i fafo-o-le-aiga ina ia malamalama i le tala o lona olaga e fausia ai se lagona malosi o lona tagata, aiga, aganuu ma le komiuniti. E mafai ona fai i se faavaa poo se pusa o ni atapu’e, tusi o fealoa’iga (letters), gafa o aiga poo isi mea tāua e teumau.

O **taualumaga o faai’uga e ta’ita’ia e aiga faaApoliki** e maua ai e aiga le malosi e auai ai i le fuafuaina ma le faiga o faai’uga. A’oa’o atili e uiga i taualumaga o faai’uga e ta’ita’ia e aiga faaApoliki – [Taalumaga o faai'uga-fai ta'ita'ia-e-aiga faaApoliki](#).

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

Alāfua 3: Faatinoga faaleaganuu e saogalemu i komiuniti eseese

Matou te:

- matou te faaaloalo i aganuu, talitonuga, ma malosiaga o tamaiti ma aiga ma ala eseese e aafia ai i ia mea le tausiga e matua o a latou fanau
- a’oa’o e uiga i tulaga e oo i ai le olaga ma mea tāua i tagata ta’itoatasi o le aiga
- fesili i aiga e uiga i le aganuu ma tagata, komiuniti, ma nofoaga ma faatinoga e taua ia i latou ma a latou fanau
- faamautinoa ua a’oa’oina matou e aiga ma le komiuniti i lo matou galulue faatasi ma fai faai’uga
- faamautinoa e lata mai nei le teuteuina o **fuafuaga lagolago faaleaganuu** ma **galuega o tala o le olaga** o tamaiti o loo i le tausiga e faatumau ai le sootaga ia latou aganuu i aso ta’itasi
- talanoa e uiga i le lagolago e ono maua mai le aiga potopoto ma le komiuniti
- talanoa i aiga ma le komiuniti ina ia malamalama i le olaina o le aganuu, ma ala e fesoota’i ai i aiga, komiuniti, ma aganuu
- iloa ma mafaufau ia matou aganuu ma faamautinoa e le faalavelave o matou manatu ma talitonuga i le faia o le mea tatau
- faaoga se faaliliupu agavaa pe a mana’omia
- faaliliu pepa tusitusia taua pe a mana’omia, ina ia manino faamatalaga i aiga

O le faauigaina o le...

Cultural support plans: O le **fuafuaga lagolago faaleaganuu** e tatau ona fai e le DCJ o se tasi o vaega o le Fuafuaga o Tausiga a le Faamasinoga Tau Tamaiti (Care Plan) pe afai o le tamaiti o tausiga i fafo-o-le-aiga o se Apoliki, Tagata o le Motu o Torise pe mai se isi malo poo se tagata sulufa’i. E tatau ona faia mo le tamaiti e toatasi ma ia iai faamatalaga e uiga i le faataunuuga o mana’oga tau aganuu ma mea e fiafia i ai a’o iai i le tausiga. E tatau i tagata galulue ona tusi ia fuafuaga faatasi ma tamaiti, aiga ma le komiuniti.

Life story work: O le **galuega o le tala o le olaga** o le fesoasoani e avatu e le DCJ i tamaiti o loo tausiga i fafo-o-le-aiga ina ia malamalama i le tala o lona olaga e fausia ai se lagona malosi o lona tagata,

Afai e te le malamalama i upu o loo faaogaina i leni pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

aiga, aganuu ma le komiuniti. E mafai ona fai i se faavaa poo se pusa o ni atapu'e, tusi o fealoa'iga (letters), gafa o aiga poo isi mea taua e teumau.

Alāfua 4: Tusitusi ma talanoa ma tamaiti ma aiga

Matou te:

- talanoa manino ma le faaaloalo ma tamaiti, talavou, o latou aiga ma nisi
- faalogologo i tamaiti ma aiga e uiga i tulaga e oo i ai i o latou olaga e aunoa ma le faamasino pe oso i faai'uga
- ia vave ona faailoa faamaoni i tamaiti ma o latou aiga e uiga i o matou popolega
- aapa i le fesoasoani, pe a mana'omia, ina ia mafai ona talanoa mai aiga i la latou gagana
- a fai se faai'uga, matou te tusitusi manino tulaga o le faai'uga, pe na faapefea ae aisea na fai ai lea faai'uga ae po o ai na auai
- ave i aiga se kopi o pepa taua e pei o iloiloga fuafua, fuafuaga o mataupu ma fuafuaga o le saogalemu
- tusitusi manino o matou popolega e uiga i se tamaitiiti ma pe na faapefea ona afaina pe ono afaina faapefea pe a leai se suiga
- tusitusi manino manatu o tamaiti ma aiga ma malosiaga ma mea ua latou faia mo le saogalemu o tamaiti
- tusitusi manatu eseese o tagata o loo siomia tamaiti ma talavou
- tusitusi ma le tonu ma le faaaloalo e uiga i tamaiti ma aiga

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

Alāfua 5: Faafaileleina o se lagona mautu i le olaga atoa o le tamaitiiti

Matou te:

- fesili ma faalogologo i tamaiti e uiga i tagata e taua ia i latou
- faafesoota'i vave tamaiti ma aiga ma isi tagata lagolago o loo iai i o latou olaga, pe mafai ona iai i o latou olaga – poo fea lava o nonofo ai
- faaali le faaaloalo i tamaiti ma fesoasoani i lo latou fausia o ni mafutaga e manuia
- talanoa i tagata taua i le olaga o se tamaitiiti e uiga i o matou popolega, ma faaaui mai i le fausia o le saogalemu ma taufai lagolago faatasi le tamaitiiti
- galulue ma tamaiti ma o latou aiga ia malamalama i le matafaioi i o latou olaga a le aiga, nisi e tau i ai, ma isi foi
- fesoasoani e faafesoota'i tagata matutua i le olaga o le tamaitiiti ma lo latou faasinomaga ma le aganuu
- iloa ma faaaui tagata matutua e taua i le olaga o le tamaitiiti ona o loo iai faamatalaga ma tala e uiga i le tamaitiiti ma lona faasinomaga ma le aganuu
- tuu faatasia fanau e tutusa matua i soo se taimi e mafai ai ma ia fesoota'i pea pe afai e tatau ona tuu i se tausiga i fafo o le aiga
- galulue ma matua, aiga, tausua fanau ma tamaiti e faamaopoopo **taimi faaleaiga** e tāua ma aoga mo tamaiti pe afai e le mafai ona nonofo i le aiga
- fesoasoani ia avea tamaiti ma vaega o le komiuniti
- faasoa ia tele faamatalaga i matua i se mafai e oo i ai pe afai e tuu lona alo i se tausiga

O le faauiga ina o le...

Family time: O le **taimi faaleaiga** o le taimi o tamaiti ma talavou e mafuta faatasi ai ma aiga, ma isi tagata taua a o iai i se tausiga i fafo o le aiga. E fuafua le taimi faaleaiga i mana'oga o le tamaitiiti. E ono aofia ai le vaai faafesaga'i ma le aiga pe talanoa i le telefoni, i ni fetusia'iga, e ala i ni atapu'e poo vitio. E mafai ona iai ma se isi e vaai pe leai foi ma e mafai foi ona eseese nofoaga e faia ai e pei o se paka, se fale o se aiga, poo se ofisa.

Afai e te le malamalama i upu o loo faaogaina i leni pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

Alāfua 6: Fuafua faatatau le tagata atoa

Matou te:

- taula’i i le saogalemu ma mana’oga o tamaiti
- faaauai tamaiti, o latou aiga ma isi tagata uma e tāua
- mafaufau i le saogalemu o tamaiti, tusa poo fea e nonofo ai
- saili ma valaaulia aiga potopoto ma tagata o le komiuniti ia auai
- talanoa ma galulue ma aiga i se faiga e fetau ma o latou mana’oga
- mafuta i se taimi ma tamaiti i o latou aiga ma nisi nofoaga, na’o ia pe iai ma isi uso, tuagane, tuafafine, ma matua poo tausī fanau
- faaaloalo i tamaiti ma o latou aiga o tagata sili ona iloa o latou olaga
- mafaufau ma faaaloalo i le faasinomaga ma tulaga e oo iai tagata ta’itoatasi – e aofia ai la latou aganuu, itupa, tulaga faiaiga, faaletonu tumau, ma talaaga faaleaiga
- faaaogaina mea faigaluega faaporofesa, poto ma tomā e malamalama ai i ala sa afaina ai, pe ono afaina ai, ma le fausia o le saogalemu
- mafaufau faaeteete i faamatalaga uma, ma manatu e uiga i mea ua tutupu ma mafuaaga
- faia ni filifiliga i le taimi tatau e faavae i faamaoniga
- faamautinoa o soo se faai’uga e taofia le galulue ma se aiga, o le mea sili lea ona lelei mo le tamaitiiti, e fuafuaina lelei ma ua auai uma tagata uma e aafia i le aiga

Alāfua 7: Toe mānatu i ni faitioga e faasili ai le lelei o taunuuga

Matou te:

- mafaufau i tulaga faatāuaina ma talitonuga i a matou lava aganuu ma le fausia mai ai o lo matou malamalama ma manatu
- pulea o matou lava manatu ma uiga faaalua ina ne'i faalavelave i le faia o a matou faai'uga e sili ona lelei mo tamaiti, talavou ma o latou aiga
- ia tatala atu i nisi o fia iloa ma fesili mai e uiga i ou manatu ma uiga faaalua
- talanoa ma tagata e iai le poto masani ma le iloa faapitoa mo fautuaga pe a fuafua le galulue faatasi ma se aiga
- faaaogaina faamaoniga o loo iai ma siaki i tamaiti, aiga ma nisi ina ia faamautinoa o loo manino ma lē faaituau o matou manatu
- fuafua muamua ae le'i feiloa'i ma se tamaitiiti ma le aiga
- mafaufau faaeteete i ala e tatou te aoga ai, saogalemu i aganuu ma le faaaloalo
- vaai toto'a i mea o loo tupu i tamaiti ma aiga ne'i o matou soona oso i ni faai'uga
- toe tepa i ni mea sa aoga lelei, ni mea sa ono ese se faataunuaina, ma tulaga tatou te a'oa'oina mai ai i le alu aga'i i luma

Alāfua 8: Fausia o mafutaga e lagolagoina suiga

Matou te:

- asiasi soo i tamaiti ma aiga e taula'i i suiga tatau mo tamaiti taitoatasi ia tupu manuia
- fausia ma toe iloilo **Fuafuaga Faatinoga a Aiga** faatasi ma matua ma aiga i le taimi tatau ma faatulaga taimi e mafai ona faataunuu ai
- galulue ma tamaiti ma aiga e faamautinoa ua faatulaga manulauti e aanoa, moni, ma mafai ona faatino
- fesili ma fetuutuuna'i e uiga i lagolago e mana'omia mo aiga ia taunuu a latou manulauti
- malamalama i le faigata ona fai ni suiga ma e le tutusa uma tagata ma suiga
- lagolagoina laasaga taitasi aga'i i se suiga – tele pe laitiiti
- fatufatu ma fetuutuuna'i ina ia mafai ona matou galulue i se ala e talafeagai ma mana'o o tamaiti ma aiga
- faamaninoina, faaaloalo ma faamaoni e uiga i:
  - mafuaaga ua matou auai ai
  - tulaga o loo matou popole ai
  - mea e tatau ona sui ma le uiga o ia suiga mo tamaiti
  - tulaga o le a vaia e tamaiti, faalogo ma lagona pe a taunuu ia suiga
  - fesoasoani matou te faatinoina
  - aia tatau o tamaiti ma lo matou tiute tatau o le fesoasoani i ai
- vaai i malosiaga ma le lototele o tamaiti ma aiga
- galulue ma tamaiti, o latou aiga, nisi e tau i ai, komiuniti, ma le 'au faaporofesa o loo iai faatasi ma si'omia le tamaitiiti
- ofoina atu se **Fono Faavaega Faaleaiga** e auai aiga i le faiga o faai'uga
- avatu fesoasoani faatino ma lagolago mo aiga ia faia ni suiga e tumau

Afai e te le malamalama i upu o loo faaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

O le faauigaina o le...

Family Action Plans: O le **Fuafuaga o Faatinoga a Aiga** e faatatau i le fausia o le saogalemu e lagolago ai tamaiti ia nonofo i i aiga. O nei fuafua e faia faatasi ma aiga ia galulue i mea e tatau ona sui e tausi ai le saogalemu o tamaiti i le taimi nei, ma le lumana'i.

Family Group Conference: O le **Fono Faavaega a Aiga** o se ituaiga o Fofu Faaleoleo o Feeseesea'iga e vaavaai i malosiaga ma mana'oga o aiga. O se avanoa mo aiga e auai ai i le faia o a latou lava fuafuaga e saogalemu ai tamaiti. A'oa'o atili e uiga i Fono Faavaega a Aiga [Fono Faavaega a Aiga](#).

SAMOAN

Alāfua 9: A'oa'oina mai faitioga

Matou te:

- tapaina pea le toe faapa'i mai o tamaiti, aiga, tausī fanau ma tagata o le komiuniti
- valaaulia le toe faapa'i mai o a matou soa ma pule faafoe i le galuega ina ia mafai ona matou faia le mea sili mo tamaiti ma aiga
- tatala atu e uiga i o matou sesē, ia a'oa'oina mai ai, ma faatoese i tagata na afaina ai
- faata'ita'iina nisi auala fou e galulue ai ma faalelei atili
- faasoaina i soa i le galuega, ta'ita'i, ma isi tagata faaporofesa, ni manatu toe faapa'i mai e uiga i lelei ma leaga ina ia faia le mea sili matou te mafaia mo tamaiti ma aiga
- faasoaina manatu lelei e faapa'i mai pe afai matou te iloa ai malosiaga, tulaga 'ausia ma le lototele
- faamalosi i le faamaoni, tatala i manatu, lē faailoga tagata ma uiga moomia i la matou galuega
- fia iloa e uiga i le galulue faatasi ma tamaiti ma o latou aiga, le DCJ ma isi auunaga i le tuana'i ina ia a'oa'oina i lo latou poto masani i mea sa aogā pe sa lē aoga foi
- faatoese ona o tulaga i le tuana'i sa vaaia ai e tamaiti poo aiga le lē faaaloalo
- fesili i tamaiti, aiga ma tausī fanau i ni mea e tataua ona matou suia ina ia iloa ai le faaaloalo, maua le talitonuina, ma ia aoga

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Alāfua 10: Galulue faatasi o se 'au e si'omia le tamaitiiti

Matou te:

- galulue faatasi ma tamaiti, aiga, tausi fanau, tagata o le komiuniti, auaunaga ma isi tagata faigaluega e pei o se 'au ma tamaiti ma aiga
- fia iloa atili e uiga i galuega ua tuana'i a le DCJ ma isi auaunaga i tamaiti, o latou aiga poo tausi fanau, e a'oa'oina ai matou i lo latou iloa masani o tulaga e aoga ma le lē aoga
- faafesoota'i tamaiti ma aiga i porokalama ma auaunaga e ono fesoasoani ia i latou
- iloa ma galulue faatasi ma porokalama ma auaunaga faalotoifale
- manino i auaunaga, tamaiti ma aiga e uiga i ē faatinoina tulaga e saogalemu ai tamaiti
- faalogologo ma gaoioi i fautuaga a isi e aofia ai tamaiti, aiga, tausi fanau, komiuniti ma isi e galulue faaporofesa

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Alāfua 11: Ta'ita'i e ala i faatinoga aoga

Matou te:

- faamautinoa o loo faatāuaina aia tatau o tamaiti ma aiga e tagata galulue i mataupu
- faaaoga le iloa ma tomou pe a talia ma vaavaaia galuega i mataupu
- ta'ita'i galuega ma se si'omaga o galuega e saogalemu faaleaganuu ma faaaloalo
- fesoasoani i le afaigaluega e manatunatu loloto ma manino e uiga i a latou galuega
- ia tumau i le iloa o sa'ililiga ma faamaoniga aupito lata mai
- ia faaauai tamaiti, aiga, ma tausi fanau ma le afaigaluega i le faiga o faai'uga
- ta'ita'i le afaigaluega a galulue lelei ma le komiuniti ma isi auaunaga
- faaaoga faagasologa faataatitia e fai ai ma le faaeteete faai'uga i taimi tatau ma atiina'e tomou o le afaigaluega
- fai oe ma faata'ita'iga ma fesoasoani i le afaigaluega ia a'oa'oina
- ave uma manatu toe faapa'i i le afaigaluega ma saili le toe faapa'i mai e uiga ia tatou lava galuega
- tapa atu i manatu toe faapa'i mai o tamaiti, aiga, tausi fanau, ma auaunaga, ma galulue loa aga'i i ai

Afai e te le malamalama i upu o loo faaaogaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Pepa Autū e ta'iala ai la tatou galuega

- [Alāfua Faatulaga o Galuega Fai- ma le aufaigaluega a le DCJ](#)
- [Tulafono \(Tausiga ma le Puipuiga\) Tamaiti ma Talavou 1998](#)
- [Manatu Faavae Faatulagaina Nofoaga mo Tamaiti ma Talavou Apoliki](#)
- [Aiaiga o le Faafoeina Mataupu Tau Apoliki](#)
- [Ta'iala mo Faatalanoaga Mataupu Tau Apoliki](#)
- [Fono Malo Aufaatasi i Aia Tatau o le Tamaitiiti](#)
- [Poloa'iga Malo Aufaatasi i Aia Tatau o Tagatānuu](#)
- [Fono Malo Aufaatasi Aia Tatau o Tagata Faaletonu Tumau](#)
- [Siata Aia Tatau o Tamaiti ma Tagata Talavou Tausia i Fafu Atu o Aiga](#)

Tusitusiga faigofie i le faitau

E mafai ona e maua iinei se tusitusiga o Alāfua o Galuega Fai e faigofie i le faitau.

Faailoaina

E faailoa ma faaeaea le NSW Department of Communities and Justice (DCJ) i tagata Apoliki o ulua'i tagatanuu ma o tausī aganuu o eleele nei. Matou te faatoese atu ona o le tiga, aveesea, ma le mafatia na oo i ai tagata Apoliki ma aiga ona o le pule faakolone ma le aveesea faamalosi o tamaiti, faaanuua mai fanua, ma le motusia mai le aganuu ona o faiga lē tonu. O nei faiga ua aveavea'i pea ona aafiaga ogaoga i aiga Apoliki, komiuniti ma le faaauauina o aganuu. O le lālā leni o le malo e gafa ma le lagolagoina o komiuniti ia faasaogalemu tamaiti i NSW, e lē tatau ona matou toe faaluaina faiga le tonu. Matou te galulue ma le loto ia faamautu e le tagata totino e ala i le mulimuli i le ta'ita'iga a aiga ma saili avanoa uma mo tamaiti, aiga ma komiuniti ina ia auai i faai'uga fai. O la matou sini ia saogalemu tamaiti Apoliki, fesoota'i ma ia oo i le olaina o la latou aganuu.

Faafetai

E fia faafetai atu le Office of the Senior Practitioner i faufautua lagolago mai le *Youth Consult for Change* ma talavou mai le Settlement Services International i la latou tofa mamao, iloa faapitoa ma le fesoasoani i le fauina o nei Alāfua. Matou te fia faailoa foi le sao agalelei o le au galulue a le DCJ, ua i totonu o Alāfua – ma le faafetai faapitoa i uso galulue Apoliki ma isi aganuu i la latou faasinoga lē motusia, tomai ma le lagolagosua.

Matou te fia faalauiloa foi le pule i lomiga o galuega faatusiata 2021, Mumbulla Creative.

Afai e te le malamalama i upu o loo faaogaina i leni pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.

SAMOAN

Ala e toe faapa'i ai

O le Matagaluega o Komiuniti ma Faamasinoga e nafa ma le faamalosiā o nei Alāfua pe afai tou te galulue faatasi. Afai e iai ni au fesili pe toe fia faapa'i e uiga i lou oo i Alāfua, talanoa i lau galue mataupu, pe talosaga e te fia talanoa i le Pule Faafoe o le Mataupu.

Afai o iai pea ni ou popolega e uiga i tulaga sa e oo i ai, e mafai ona e faafesoota'i le Sailiili, Toe Faapa'i ma Faaseā i le 1800 000 164, pe imeli i le complaints@facs.nsw.gov.au.

Lagolago Tau Gagana

E maua lenei puna'oa i gagana Dari, Samoa, FaaSaina (faigofie), Arapi ma Vietnamu.

Afai e te le malamalama i upu o loo faaagaina i lenei pepa, e mafai ona e talosaga e te fia tautala i se galue mataupu i lau gagana poo se isi mai lau aganuu.